

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Avrel. Avgvstini Confessionvm Libri X

Augustinus, Aurelius

Coloniae, 1646

Cap. III. Deprehendiit liberum arbitrium esse causam peccati, unde autem voluntas male vellet, & bene nollet, nesciebat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10120

purus, & corruptæ integer subveniret: sed & ipse corruptibilis, quia ex una eademque substantia.

2. c Itaque, si te quicquid es, id est, substantiam tuam, quasi incorruptibilem dicerent, falsa esse illa omnia & execrabilia. Si autem corruptibilem, idipsum jam falsum, & prima voce abominandum. Sat ergo erat istud adversus eos omnino evomendos à pressura pectoris; quia non habebant, qua exirent sine horribili sacrilegio cordis & linguæ, sentiendo de te ista, & loquendo.

N O T Æ.

- a *A Nebridio proponi solebat*) hoc nimirum dilemma, *Vel substantia mali, potuit nocere Deo, vel non: si prius, Deus est mutabilis & violabilis: si posterius, non est causa, cur Deus pugnaverit cum substantia mali.*
- b *Cui tuus sermo*) Christus, quem ex lucidissima substantiæ divini parte conflagant Manichæi.
- c *Itaque si te, &c.*) alterum Dilemma est, *vel incorruptibilis est divina substantia, vel corruptibilis: si prius, cadunt signa Manichæorum, præsertim de duplici substantia anime in eodem homine: si posterius, repugnat lumen nature, quod dicitur Deum esse incorruptibilem, cum sit optimus, melius autem est incorruptibile corruptibili, ut inf. c. 4. dicit.*

C A P. III.

Deprehendit liberum arbitrium esse causam peccati, unde autem voluntas male vellet & bene nollet, nesciebat.

1. **S**ed & ego adhuc, quamvis incontaminabilem, & inconvertibilem & nulla ex parte mutabilem dicerem, firmeque sentirem Dominum nostrum Deum ve-

rum, qui fecisti non solum animas nostras, sed etiam corpora, nec tantum animas nostras & corpora, sed omnes & omnia, non tenebam explicitam & enodatam causam mali. Quæcunque tamen esset, sic eam quærendam videbam, ut non per illam constringerem, Deum incommutabilem, mutabilem credere, ne ipse fierem, quod quærebam. Itaque securus eam quærebam, & certus non esse verum, quod illi dicerent, quos toto animo fugiebam, quia videbam quærendo unde malum, repletos malitia: qua opinarentur tuam potius substantiam, etiam male pati, quam suam male facere. Et intendebam, ut cernerem, quod audiebam, liberum voluntatis arbitrium causam esse, ut male faceremus: & rectum iudicium tuum, ut pateremur: & eam liquide cernere non valebam.

2. Itaque aciem mentis de profundo educere conatus, mergebar iterum, & sæpe conatus, mergebar iterum atque iterum. *a* Sublevabat enim me in lucem tuam, quod jam tam sciebam me habere voluntatem, quam me vivere. Itaque, cum aliquid vellem aut nollem, non aliud quam me velle ac nolle certissimus eram: & ibi esse causam peccati mei, jam jamque animadvertēbam. *b* Quod autem invitus facerem, pati me potius, quam facere videbam, & id non culpam sed pœnam esse iudicabam, qua me non iniuste plecti, te justum cogitans, cito fatebar.

3. *c* Sed rursus dicebam: Quis fecit me? nonne Deus meus, non tantum bonus, sed ipsum bonum? Vnde igitur mihi male velle: &

le: & bene nolle: ut esset, cur iuste pœnas luerem? Quis in me hoc posuit, & inferuit mihi plantarium amaritudinis, cum totus fierem à dulcissimo Deo meo? Si diabolus autor, unde ipse diabolus? Quod si & ipse perversa voluntate, ex bono angelo diabolus factus est: unde & in ipso voluntas mala, qua diabolus fieret, quando totus angelus à conditore optimo factus esset bonus? Et his cogitationibus deprimebar iterum, & suffocabar. Sed non usque ad illum *infernum* subducebar erroris, ubi *nemo confitebitur tibi*; P sal. 6. 6. dum tu potius pati, quam homo male facere putatur.

N O T Æ.

a *Sublevabat enim*) excluso illo errore, quod *substantia mali in homine superans substantiam boni, sit causa peccati*, ipsum liberum arbitrium esse causam cur male faciamus, hoc argumento deprehendit: *Cum aliquid volo aut nolo, me velle aut nolle certissimus sum per voluntatem, quam ita scio me habere, ut vivere; sed cum pecco, aliquid nolo, aut volo: ergo meum velle aut nolle, sive voluntas mea est causa peccati mei, non aliqua in me latens substantia mali, de qua sæpe. Quartus itaque gradus ad conversionem fuit S. D. agnoscere: Liberum arbitrium esse causam peccati.*

b *Quod autem in vitis facerem*) significat motus concupiscentiæ, ejusque rebellionem, esse pœnam peccati originalis, quos motus nos non operamur, sed *habitans in nobis peccatum*, sive potius *fomes peccati*, quem sentire nec consentire pœna est, non culpa. Rom. 7. 15.

c *Sed rursus dicebam, quis fecit me?*) graviter & diluctatus fuit cum hoc argumento: *Deus summum bonum fecit me, unde ergo potest male velle, & nolle voluntas mea, quam fecit bonus Deus?* Sed quasi sivit S. D. & tandem invenit.

V S V S.

Salubriter Deus S. Augustino initio ostendit *Libera-
rum arbitrium nos habere, idque causam peccati esse, &
quod inviti facimus, sive quod voluntarium non est,
peccatum non esse.* Ita ille principio veritatem fi-
dei Catholicæ invenit & adversus hæreticos sta-
bilivit, qui liberum arbitrium tollunt; causam
peccati, si non omnes, certe multi Deo attri-
buunt; motus concupiscentiæ etsi involunta-
rios, peccata esse mentiuntur. Seque hoc ipso
non à Deo conversos cum Augustino ad Eccle-
siæ utilitatem ostendunt, sed contraria plane
via à Diabolo perverfos, in Ecclesiæ destru-
ctionem.

C A P. IV.

*Deum, cum sit summum bonum, necessa-
rio esse incorruptibilem, & hinc investiga-
ri deberi causam mali, nec posse Deum
cogi.*

1. **S**ic enim nitebar cætera invenire, ut
jam inveneram melius esse incorru-
ptibile quam corruptibile: & ideo te, quic-
quid esses, esse incorruptibilem confitebar.
a Neque enim ulla anima unquam potuit,
poteritve cogitare aliquid, quod sit te me-
lius, qui summum & optimum bonum es.
Cum autem verissime atque certissime in-
corruptibile corruptibili præponatur, sicut
jam ego præponebam, poteram jam cogi-
tatione aliquid attingere, quod esset melius
Deo meo, nisi tu esses incorruptibilis. Vbi
igitur videbam incorruptibile corruptibili
esse præferendum, ibi te quærere debebam,
atque inde advertere, unde sit malum: id est,
unde sit ipsa corruptio, qua violari substantia
tua nullo modo potest.

2. b Nullo